

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü
İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi

Sayı : 24301423-918-E.12964517
Konu: Öğrenci/Çıracak İSG İşlemleri

16.12.2015

DAĞITIM YERLERİNE

- İlgi: a) 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu.
b) 3308 Sayılı Mesleki Eğitim Kanunu.
c) Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği.
ç) Çalışanların İş Sağlığı ve Güv. Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik.
d) Mesleki ve Teknik Eğitim Yönetmeliği.
e) Bakanlığımız 2014/16 Sayılı Genelgesi.
f) İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği.
g) Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müd. 15.10.2015 tarih ve 10453689 sayılı yazısı.

Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı ile okul ve kurumlarında; çalışanlar, öğrenciler ve ziyaretçilere sunulan iş sağlığı ve güvenliği (İSG) hizmetleri, ilgi (a) Kanun ve ilgi (e) Genelge doğrultusunda, Bakanlık Merkez İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi (Merkez İSGB) ve İl Millî Eğitim Müdürlüklerine bağlı 82 İl İSGB tarafından sağlanmaktadır.

Mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında ilgi (g) yazı ile çıracakların pratik eğitimleri ile öğrencilerin işletmelerde mesleki eğitim ve staj çalışmaları ilgi (b) Kanun ile ilgi (c) ve İlgi (d) yönetmelik hükümleri doğrultusunda yürütülmektedir. İşletmelerde mesleki eğitim ve staj çalışması, işletmelerde yapılan pratik eğitimler ile atölye ve laboratuvarlarda yapılan mesleki eğitim uygulamalarında çıracaklara ve öğrencilere İSG hizmetlerinin sunulmasında tereddüt edilen hususlara ilişkin olarak aşağıdaki açıklamaların yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur. Buna göre;

A) Okul dışında, işletmelerde mesleki eğitim ve staj çalışması yapan öğrenciler için:

1. İşletmede mesleki eğitim, pratik eğitim ve staj çalışmalarına başlamadan önce 11'nci sınıfın ikinci yarısında, ders içerisinde mesleğin gerektirdiği riskleri dikkate alarak en az 8 saat olmak üzere, çıracaklar ve öğrencilere okul atölye ortamında, işletmelerde karşılaşılabilecekleri muhtemel İSG konuları hakkında alan/bölüm ya da atölye/laboratuvar şefi veya iş güvenliği uzmanı öğretmenler tarafından bilgilendirme eğitimlerinin yapılması, eğitimlerin ilgi (ç) Yönetmelik esasları doğrultusunda yapılması, "Öğrenci/Çıracak İSG Eğitimi" nin belgelendirilmesi (Ek-1) ve "İş Güvenliği Talimatı ve Tutanağı" (Ek-2)'nin hazırlanması, tutanağa atölye ve laboratuvar öğretmenlerinin, çıracak/öğrencinin, öğrenci velisinin ve okul müdürünün imzasının alınması, bu belgelerin mesleki eğitim/staj dosyasına (Ek-1) ve (Ek-2) eklenmesi,

2. İlgili (a) Kanun'un 3'üncü maddesinde "İşyeri: Mal veya hizmet üretmek amacıyla maddi olan ve olmayan unsurlar ile çalışanın birlikte örgütlendiği, işverenin işyerinde ürettiği mal veya hizmet ile nitelik yönünden bağlılığı bulunan ve aynı yönetim altında örgütlenen işyerine bağlı yerler ile dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden ve mesleki eğitim yerleri ve avlu gibi diğer eklentiler ve araçları da içeren organizasyon" olarak tanımlanmış olup, İşletmelerde mesleki eğitim ve staj çalışmalarının yapıldığı yerler işyeri olarak değerlendirilmektedir. İşletmelerde çırak ve öğrencilere sunulacak İSG hizmetlerinin ilgili işletme tarafından sağlanması gerekmektedir. Bu itibarla, özellikle işletmedeki tehlikeli ve riskli ortam ile ekipmanlar hakkında öğrencilerimize işe girişte ilgili (ç) Yönetmelik kapsamında ilgili (f) tebliğ esasları çerçevesinde işyeri tehlike sınıflarına dikkat ederek, ilgili işletmenin iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimleri tarafından eğitimlerin düzenlenmesi gerekmektedir. Bu hususların koordinatör öğretmenlerce değerlendirilmesi, tutanak ve formlarda bu hususlara yer verilmesi, uygunsuzluklar hakkında okul müdürlüklerince tedbir alınması,

3. İşletmelerde mesleki eğitim, pratik eğitim ve staj çalışması yapacak olan çırak ve öğrencilerin işyerinde sağlık ve güvenlik açısından çalışma ortamından veya dışarıdan gelebilecek muhtemel tehlike ve risklerden korunmaları için gerekli tedbirlerin ilgili işletme tarafından aksatılmadan alınması gerektiği ilgili (a) Kanun ve bağlı mevzuat hükümlerinde belirtilmektedir. İşletmenin işveren ve işveren vekilleri ile İSG Profesyonelleri (İş Güvenliği Uzmanı ve İşyeri Hekimleri) tarafından sağlanması gerekmektedir. Koordinatör Öğretmenler tarafından ilgili (g) yazı doğrultusunda takibinin yapılması, uygunsuzluğun okul/kurum müdürlüğüne yazılı olarak bildirilmesi, okul/kurum müdürlüğüne gerekli önlemlerin aksatılmadan alınması, gerekirse sözleşmelerin ilgili (c) ve (d) Yönetmelik hükümleri doğrultusunda feshedilerek çırak/öğrenciyi İSG bakımından uygun şartların olduğu işletmelere yönlendirilmesi,

4. Öğrenci ve çırakların işletmelerde mesleki eğitim, pratik eğitim ve staj çalışmasına başlamadan önce yapılması gereken sağlık kontrolleri, işe giriş muayeneleri, periyodik sağlık muayeneleri ile iş sağlığını ve sağlık gözetimini gerektiren bütün hususların işletmeler tarafından sağlanması, takibinin okul/kurum idaresince yapılması,

5. İşletmelerde çırak ve öğrencilerin iş kazası geçirmesi ve meslek hastalığına yakalanması durumunda; gerekli bütün yasal yükümlülüklerin işletme yetkililerince yerine getirilmesi ve gerekli bildirimlerin işletme işveren /işveren vekili tarafından en geç bir sonraki iş gününe kadar okul müdürlüğüne bildirilmesi, okul idaresi tarafından (koordinatör müdür yardımcısı) bildirimlerin yasal süresi (3 iş günü) içinde e-SGK sistemine girişinin yapılması,

6. İlgili (b) Kanun ile ilgili (c) ve (d) Yönetmelik hükümleri doğrultusunda yapılan mesleki eğitim, pratik eğitim ve staj çalışmalarının takibini yapan görevli koordinatör müdür yardımcısı ve koordinatör öğretmenlerin işletmelere yapacakları ziyaret ve rehberlik faaliyetlerinde ;

a) İşletmenin işyeri tehlike sınıfını ve çalışma ortamını dikkate alarak işyerinde iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi hizmeti sağlandığına dikkat edilmesi, varsa uygunsuzluğun giderilmesi için okul/kurum idaresine tedbirlerin aksatılmadan alınması için başvuruda bulunulması,

b) Çırak ve öğrencilerin 4857 sayılı İş Kanunu ve ilgili (a) Kanun çerçevesinde fiziki kapasiteleri ile yaşlarının gerektirdiği çalışma koşulları, çalışma saatleri ve diğer hususların

yerinde gözlenmesi, işletme yetkililerine uygunsuzlukların giderilmesi için bildirimde bulunulması,

c) İşletmede çırak ve öğrencilerin zorunlu kalınmadıkça uygulamalı eğitim yapılacak alanın dışına çıkarılmaması, alan dışına eğitim amacıyla sınırlı olmak üzere işletmenin yetkilisi tarafından özel izinle dışarı çıkışlarının yapılabileceğinin belirtilmesi, koordinatör öğretmenlerin işyeri ziyaretinde takip edilmesi,

d) İşletmede oryantasyon eğitimine alınmadan hiçbir suretle çırak ve öğrencilerin çalışmaya başlatılmaması, konu ile ilgili takibin koordinatör öğretmenler tarafından yapılması,

e) İşletmede işbaşı talimatlarının gözden geçirilmesi, işletme nezaretçi ve eğitici personeli ile usta öğretici ve usta nezaretinde tehlikeli ve çok tehlikeli alanlarda işbaşı talimatlarının sözlü olarak izah edilmesi, yeterli bir süre birlikte çalışma yapılması, eksiklerin öğrenci ve çıraklara bildirilmesi, hiçbir surette gerekli sağlık ve güvenlik koşulları oluşturulmadan çalışmaya başlanılmaması, sürecin okul/kurum yetkililerince aralıklı olarak kontrol edilmesi,

f) İşletmelerde mesleki eğitim, pratik eğitim ve staj çalışması yapan çırak /öğrencilerin tehlikeli davranışları ile tehlikeli durumlar oluşturması halinde, işletme yetkilileri tarafından sözlü, yazılı uyarıların öğrencilere yapılması, durumun okul müdürlüğü ve velilere bildirilmesi, bütün taraflarca gerekli tedbirler ve önleme politikalarının acilen alınması,

B) Bakanlığımıza bağlı okul/kurum atölye ve laboratuvarlarında yapılan mesleki eğitim uygulamalarında çırak ve öğrenciler için:

1. Meslekî ve teknik eğitim veren okul ve kurumlar işyeri bakımından ilgi (f) Tebliği'ne göre tehlikeli sınıfta yer almaktadır. Tehlikeli ve çok tehlikeli alanlarda yapılacak çalışma esaslarına göre, atölye ve laboratuvarlarda uygulamalı eğitim verilecek çıraklar ile 10, 11, 12'nci sınıf öğrencileri ve bu öğrencilerden özel politika gerektirenlere (özel eğitime ihtiyacı olan öğrenciler, süregen hastalığı bulunan v.b.) sağlanacak iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin aksatılmadan sürdürülmesi,

2. Bakanlığımıza bağlı okul ve kurumlardaki atölye ve laboratuvarlarda verilen meslek derslerindeki uygulama alanın işvereni okul/kurum müdürü, işveren vekili (okul/kurum müdür yardımcısıdır. İlgi (a) Kanun ve bağlı mevzuat hükümleri çerçevesinde işveren ve işveren vekilinin sorumluluklarının aksatılmadan yerine getirilmesi,

3. 9'ncü sınıf öğrencilerine mutlaka mesleki gelişim dersi içinde yer alan İSG modüllerinin seçiminin yapılarak okutulması, öğrencilerimize İSG konularında seminerler ve bilgilendirme toplantılarının yapılması,

4. Atölye ve meslek dersleri öğretmenlerinin bütün toplantılarında mutlaka çırak ve öğrencilerin İSG hakkında bilgilendirilmesi, çalışma ortamındaki risk ve tehlikelerden haberdar edilmesi, tehlike ve risklerden korunma ve önleme politikalarının gündeme alınması, görüşülmesi ve İSG'nin kültür haline getirilmesi için faaliyetlerde bulunulması,

5. Atölye ve laboratuvarlarda yapılan mesleki eğitim uygulamalarında çalışma ortamındaki tehlikelerden ve risklerden korunmak için mutlaka Kişisel Koruyucu Donanım (KKD) bulundurulması, yerel imkanlar çerçevesinde KKD temin edilmesi, bakımının yapılması, KKD hijyen koşullarının sağlanması,

6. Meslek alan/bölüm türlerine göre “Atölye Çalışma Usul ve Esasları Talimatı”nın hazırlanması, uygulamalı eğitim gören öğrencilere ve çıraklara bilgi verilmesi, her çırak/öğrenciye, gerekirse velilere imzalatılması ve belgelendirilmesi,

7. Meslek alan/bölüm öğrencilerine ve velilerine alan/bölüm şefleri, varsa iş güvenliği uzmanı atölye meslek dersleri öğretmenleri tarafından, atölye ve laboratuvarında bulunan veya dışarıdan gelebilecek bütün tehlike ile risklerin çırak ve öğrencilere ilgili dersler içerisinde tamamlayıcı eğitim, veli toplantılarında velilerin bilgilendirilmesi, verilen eğitimlerin kayıt altına alınması, çırak ve öğrenciler için ek(1)’ de yer alan belge düzenlenmesi, belgelerin bir suretinin alan/bölüm şefi tarafından muhafaza edilmesi,

8. Öğrencilere ve çıraklara uygulamalı eğitime başlamadan önce; alan/bölüm, atölye ve laboratuvar şefleri ile atölye ve laboratuvarlarda uygulamalı eğitim veren öğretmenler veya iş güvenliği uzmanları tarafından, atölye ve laboratuvarlar ile her türlü ekipman kullanılmadan, ortamdaki bütün tehlike ve riskler ile ekipmanın teknik ve diğer özellikleri değiştiğinde, ilgi (ç) Yönetmeliğe uygun olarak, eğitim öğretim faaliyeti içerisinde eğitim verilmesi, verilen eğitimlerin kayıt altına alınması, ek(1)’de yer alan belge düzenlenmesi, belgelerin alan/bölüm şefi tarafından muhafaza edilmesi,

Öğrencilerin ve çırakların sağlıklı ve güvenli bir ortamda, okul/kurumlarda atölye meslek dersleri uygulama alanları ile işletmelerde mesleki eğitim, pratik eğitim ve staj çalışmalarının yapılması sağlanacaktır. İhtiyaç halinde; İl İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri ve İlçe İş Sağlığı ve Güvenliği Bürolarından destek alınarak hizmetlerin aksatılmadan yürütülmesi gerekmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz/rica ederim.

Yusuf TEKİN
Müsteşar
(İşveren)

EKLER :

- 1 . Öğrenci İSG Eğitim Belgesi Örneği
- 2 . İş Güvenliği Talimatı ve Tutanağı

DAĞITIM :

Gereği :
B Planı

Bilgi :
A Planı
TOBB
TESK